

Afdeling	: OCSW - Zorg & Participatie	B&W-voorstel:
Naam opsteller voorstel	: Frank van Beeck (0495-575485)	DJ-1192903
Portefeuillehouder	: drs. P.P.H. (Paul) Sterk	Zaaknummer:
		1192895
		Publicatie:
		Openbaar

Onderwerp

Verwervingsstrategie sociaal domein 2022 en verder.

Voorstel

1. De verwervingsstrategie voor het sociaal domein in Midden-Limburg West voor de jaren 2022 en verder vast te stellen.
2. De raad te informeren met een raadsinformatiebrief over de verwervingsstrategie.

Inleiding

Voor de inkoop voor het Sociaal Domein hebben de gemeenten Leudal, Nederweert en Weert (samenwerkende gemeenten Midden-Limburg West (MLW)) gezamenlijk gewerkt aan een verwervingsstrategie voor de Wmo en Jeugdhulp. Verwerving is de verzamelnaam voor inkoop en subsidie van Jeugd- en Wmo-hulp. De verwervingstrategie sluit aan bij onze ontwikkeldoelstellingen uit het Regionaal beleidsplan sociaal domein 2020-2023 en heeft een hoog ambitieniveau gekregen.

De strategie die we nu voorleggen geeft op hoofdlijnen aan hoe we deze transformatie willen bereiken. Deze hoofdlijnen vormen de basis voor de afspraken met de aanbieders. In de strategie werken we met verschillende segmenten voor Wmo en Jeugdhulp. In de komende maanden komen we bij de colleges terug voor de besluitvorming over de afzonderlijke segment strategieën.

Beoogd effect/doel

De gemeenten in MLW willen al langer met substitutie en afschaling van zorg, een andere rol van de professional en inzet op zorgcontinuïteit in de keten, meer cliënttevredenheid bereiken. Bovendien is er een steeds grotere urgentie om dat tegen lagere kosten te doen. Om dat te bereiken zullen we wezenlijk andere afspraken (verwerving) met aanbieders moeten maken. De verwervingsstrategie is daartoe een randvoorwaardelijk instrument.

Argumenten

1.1 De verwervingsstrategie draagt bij aan onze transformatiedoelstellingen uit het beleidsplan sociaal domein

Weert, 5 november 2020	S		B	W	W	W	W	W
				GG	MvdH	TG	WvE	PS
		akkoord						
		bespreken						

Soort besluit: Besluit college

In te vullen door het B&W secretariaat:

- Akkoord
 Akkoord met tekstuele aanpassing door portefeuillehouder
 Anders, nl.:
 Niet akkoord
 Gewijzigde versie

Beslissing d.d.: 17 november 2020

Nummer: 11

De secretaris,

Deze verwervingsstrategie vormt de basis voor een transformatieproces om samen met aanbieders te komen tot een beter en betaalbaar sociaal domein. Dit doen we door in te zetten op een viertal bouwstenen: helder opdrachtgeverschap, balans tussen kwaliteit en kosten, verwerving die beter is onderverdeeld naar de aard van de hulpverlening en stapsgewijs een veranderproces inzetten. Belangrijke punten hieruit zijn een goede samenwerkingsrelatie met aanbieders gericht op de transformatiedoelstelling uit ons beleidsplan sociaal domein 2020-2023, in een 'werkveld' dat niet meer aanbieders telt dan nodig. De rode draad is en blijft dat kosten beheersbaar worden, zonder afbreuk te doen aan de kwaliteit van de dienstverlening.

1.2 De verwervingsstrategie maakt onderscheid in verschillende segmenten binnen het sociaal domein

De inkoopstrategie is opgedeeld in vier segmenten voor Wmo en vijf voor Jeugdhulp. Voor deze indeling is gekozen omdat ieder segment zijn eigen specifieke marktomstandigheden en knelpunten kent. Per segment zijn de toegang, het leveranciersmanagement, de contractering en de bekostiging in samenhang vormgegeven, zodat deze bijdragen aan de specifieke doelstellingen van het segment. Per segment zijn analyses gemaakt en vervolgens concrete knelpunten en ontwikkeldoelen benoemd. Daarmee zorgen we voor maatwerk en meer grip op de verschillende hulpvormen.

1.3 De strategie is tot stand gekomen in een intensief samenwerkingstraject met intern en extern betrokkenen

Voordat dit collegevoorstel is aangeboden, is de strategie besproken met ambtenaren uit MLW, de stuurgroep sociaal domein MLW en zijn de drie gemeenteraden geïnformeerd. Daarnaast zijn de aanbieders van Wmo en Jeugdhulp geconsulteerd in aanbiederssessies. De aanbieders hebben input kunnen leveren op de strategie. Tijdens deze sessies konden de aanbieders zich op hoofdlijnen vinden met de inkoopstrategie (zie www.sociaaldomeinmlw.nl voor verslagen aanbiederssessies en raadsessie).

1.4 De strategie zet in op een reductie van aanbieders en kosten voor het beheersbaar houden van ons sociaal domein

Kostenbeheersing is, naast kwaliteit en keuzevrijheid, een belangrijk onderdeel van de strategie. De hoogte van onze uitgaven wordt bepaald door het tarief, het volume en de zwaarte van ondersteuning. Gemeenten zijn verplicht reële tarieven te betalen. Tarieven zijn hierdoor minimaal te beïnvloeden. De maatregelen die wij inzetten zijn dan ook vooral gericht op het volume en de zwaarte van ondersteuning te beperken. Dit sluit aan bij het Regionaal beleidsplan sociaal domein 2020-2023, waar we inzetten op ondersteuning gericht op herstel en zelfredzaamheid. Door per segment te bepalen hoe we de inkoopinstrumenten (toegang, bekostiging, leveranciersmanagement en contract) inzetten, kunnen we het volume en de zwaarte van ondersteuning beperken waar mogelijk, waardoor we kosten kunnen reduceren en kwaliteit kunnen behouden. Voor enkele segmenten ligt het voor de hand om minder aanbieders te contracteren. Met de huidige hoeveelheid aanbieders lukt het niet om de gewenste kwaliteitslag te maken. In bepaalde segmenten zien we door de vele aanbieders het mechanisme "aanbod creëert vraag", wat leidt tot ongewenste consumptie. Doordat er minder aanbieders gecontracteerd worden, krijgen we meer sturing en grip krijgen op het volume en de zwaarte van ondersteuning. Met minder aanbieders kunnen we er beter op sturen dat deze aanbieders volgens onze visie en doelstellingen werken. De balans vinden tussen keuzevrijheid waar nodig en grip op het veld houden is hierbij van belang. Om ervaring in de praktijk op te doen met deze belangrijke thema's, starten we ook met een aantal pilots. Een voorbeeld hiervan is het uitvoeren van een pilot lokale behandelteams, waarmee de drie colleges in september 2020 hebben ingestemd.

2 De raad is tijdens een informatiesessie voornamelijk meegenomen in de technische eigenschappen van de nieuwe manier van verwerving.

Tijdens de informatiesessie op 12 oktober 2020 van onze verwervingsstrategie hebben we met name stil gestaan bij de verwerving als instrument. Daarom informeren we de raad nu met een raadsinformatiebrief, waarin we naast het 'hoe' en het 'wat' ook ingaan op het 'waarom' van een nieuwe manier van verwerving.

Kanttekeningen en risico's

1.1 Het is een meerjarig verandertraject

Verwerving is geen wondermiddel dat van vandaag op morgen zijn effect heeft. Het is wél een belangrijk middel, waarmee je werkt aan de uitdagingen op het gebied van de transformatie, inclusief de kosten. Deze inkoopstrategie is een nieuwe stap in een meerjarig veranderproces om te komen tot transformatie en het beheersbaar houden van ons sociaal domein, inclusief bijbehorende kosten.

1.2 Minder aanbieders heeft invloed op de keuzevrijheid van inwoners

Met deze strategie sturen we op minder aanbieders. Minder aanbieders wil niet zeggen dat er geen keuzevrijheid meer is. We sturen (nog) meer op resultaten en kwaliteit, wat uiteindelijk in het belang van onze inwoners is.

1.3 Deze strategie heeft grote impact op aanbieders

Aanbieders moeten zich in meer of mindere mate aanpassen en voorbereiden op de nieuwe manier van verwerving. Met name in de segmenten waar we inzetten op een grote reductie van aanbieders kan dit grote impact hebben. Daarom zijn aanbieders ook betrokken bij de totstandkoming en de uitwerking van de inkoopstrategie.

1.4 Er is nog geen definitieve planning voor de uitwerking van de strategie

Nu de uitgangspunten van de strategie duidelijk zijn hebben we meer inzicht in welke capaciteit benodigd is om deze bestuurlijke ambitie uit te werken. We weten dat we op dit moment niet kunnen voldoen aan de randvoorwaarden om dit traject te laten slagen. Wij hebben onvoldoende (inkoop-)expertise in huis en onze reguliere regionale en lokale formatie is hier niet voldoende voor. We zijn bezig met het uitwerken van een realistische planning van de verschillende aanbestedingen, inclusief benodigde menskracht en middelen. Op korte termijn komen we terug met een plan en een voorstel om vanuit het beschikbare regionale budget voor innovatie en transformatie sociaal domein MLW aanvullende middelen beschikbaar te stellen.

Financiële, personele en juridische gevolgen

De urgentie voor een fundamentele koerswijziging in onze regio blijkt ook uit recente cijfers van het CBS. Het aantal jongeren tot 23 jaar dat jeugdhulp ontvangt verschilt sterk tussen gemeenten en varieert van ruim 4 procent tot 12 procent of meer. Naar verhouding zijn er veel gemeenten in Limburg en Noordoost Nederland waarin meer dan 10 procent van de jongeren tot 23 jaar jeugdzorg ontvangt. Dit geldt ook voor de regio Midden-Limburg West. Zowel het Nederlands Jeugd Instituut (NJI) als de Visitatiecommissie van de VNG (commissie die erop gericht is om de grip op de uitgaven in het Sociaal Domein te verbeteren) hebben zich hierover gebogen. Een eenduidige verklaring voor deze verschillen is nauwelijks te geven.

In de (concept)begroting 2021 is meerjarig met ingang van 2022 een voorschot genomen op de verwachte positieve financiële effecten van de nieuwe verwerving op de zorgkosten, oplopend tot ruim 9 ton in 2024, ofwel circa 5% van het totale budget voor Wmo-begeleiding en Jeugdhulp in Weert. Dit is een voorlopige aannahme die in de komende jaren aan de hand van ervaringscijfers bijgesteld kan worden.

In het bij 1.4 aangekondigde voorstel van de uitwerking van de verwervingsstrategie worden de met de verdere uitwerking gemoeide kosten inzichtelijk gemaakt en wordt bijbehorende dekking aangegeven.

Duurzaamheid

Niet van toepassing.

Uitvoering/evaluatie

Om vanuit de verwervingsstrategie te komen tot een uitgewerkte en gedragen contractering, werken we als regio MLW samen in een projectorganisatie. We hebben meerdere werkstromen geïdentificeerd om vanuit de strategie te komen tot de bestekken en de gunning en implementatie van de nieuwe manier van verwerving. De totale strategie wordt nu (met input van derden) verder ontwikkeld tot een strategie per segment. In deze strategie maken we de vertaalslag naar inkoopdocumenten en maken we verder keuzes in productbeschrijvingen, kwaliteitseisen, selectie- en gunningscriteria, sturingssystematiek (belonen/straffen) en bekostigingssystematiek. In de loop van 2021 komen we nog een aantal keer terug bij het college voor de besluitvorming per segment of een groep van segmenten. Voor de Jeugdhulpsegmenten (1) Verblijf met behandeling en (5) Crisis, volgt een beslisdocument over een mogelijke gezamenlijke aanbesteding met Noord- en Midden-Limburg.

Communicatie/participatie

Alle betrokken (intern en extern) bij het verwervingstraject informeren we over de lijn die met de strategie is uitgezet en de belangrijke momenten gedurende het traject. Ons centrale platform voor de berichtgeving naar aanbieders is www.sociaaldomeinmlw.nl. De raad houden we op de hoogte via raadsinformatiebrieven of -bijeenkomsten.

Overleg gevoerd met

Intern:

DT

Afdeling F&C: P. Vos

Afdeling WIZ: N. Peeters en P. van Haren

Afdeling OCSW: G. Poell, J. Brouwer, J. Verheesen, L. Vriens, A. Roumen, D. Louwers

Extern:

Regie- en stuurgroep sociaal domein MLW, aanbieders, externe adviseurs.

Bijlagen:

- Koepelstrategie verwerving sociaal domein MLW 2022
- Raadsinformatiebrieven verwervingsstrategie 2022